

Spis treści

Wytyczne dotyczące dostępności multimedialnych.....	2
Napisy rozszerzone do filmów (napisy dla niesłyszących)	2
Zawartość napisów dla niesłyszących	3
Podział tekstu.....	3
Podstawowe zasady prezentacji tekstu	4
Synchronizacja napisów.....	4

Załącznik nr 3 do Zarządzenia nr 21/2024 z dn. 18 lipca 2024 r.:

Wytyczne dotyczące dostępności multimedialnych

Od 2020 roku prawo nakłada na podmioty publiczne obowiązek dostępności multimedialnych. Z tego obowiązku są zwolnione multimedia opublikowane przed 23 września 2020 roku oraz multimedia nadawane na żywo.

W praktyce oznacza to, że umieszczane na stronie www:

- multimedia muszą być osadzone w dostępnych odtwarzaczach, których obsługa jest możliwa m.in. przy użyciu czytników ekranu,
- multimedia muszą mieć krótki opis alternatywny opisujący zawartość,
- pliki audio, np. wywiady radiowe, muszą zawierać transkrypcję tekstową,
- pliki wideo z dźwiękiem, np. relacje z wydarzeń, muszą mieć napisy dla niesłyszących,
- pliki wideo, prezentacje z informacją przekazywaną w formie obrazu, muszą mieć transkrypcję tekstu i opis obrazu lub udźwiękowienie tekstu i audiodeskrypcję.

Obowiązkiem posiadania napisów są objęte także materiały multimedialne udostępniane na platformach społecznościowych.

Napisy rozszerzone do filmów (napisy dla niesłyszących)

Napisy rozszerzone to inaczej napisy dla niesłyszących. Tworzy się je do multimedialnych nagranych wcześniej.

Różnią się one od napisów stosowanych w filmach obcojęzycznych (zwanymi dialogowymi) tym, że dodatkowo zawierają identyfikację mówców oraz opis ważnych dźwięków.

Mówców można oznaczyć na różne sposoby, np. przez zastosowanie kolorów lub przez użycie wizytówek. Zanim jednak zdecydujesz się na użycie kolorów, upewnij się, że odtwarzacz je obsługuje. Nie robi tego YouTube.

Dodatkowego opisu wymagają dźwięki ważne dla zrozumienia treści filmu, np. brawa, okrzyki.

Zaleca się stosowanie napisów zamkniętych (ang. closed caption CC) w odrębnym strumieniu tekstowym, które są widoczne po włączeniu. Ten rodzaj napisów jest obsługiwany przez oprogramowanie asystujące i mogą z nich

skorzystać także osoby głuchoniewidome. W zależności od playera, możliwe jest także indywidualne dostosowanie wyglądu napisów zamkniętych, np. rozmiaru, czcionki, tła. Opcja ta jest dostępna na YouTube.

Zawartość napisów dla niesłyszących

Na napisy dla niesłyszących składają się:

- warstwa dialogowa,
- zapis innych istotnych informacji zawartych w warstwie dźwiękowej:
 - nastrój wypowiedzi (krzyk, ironia) – IRONICZNIE: To świetny pomysł,
 - niesłyszalne pomruki, krzyki – [Z ODDALI – WRZASKI],
 - efekty dźwiękowe – jeśli są ważne dla zrozumienia treści,
 - dźwięki spoza kadru – [BRAWA],
 - nastrój każdej odtwarzanej muzyki, słowa piosenek – [RADOSNA PIOSENKA],
 - informacje o długich, cichych przerwach.

Podział tekstu

1. Napis zawiera do 40 znaków w linii. Dłuższe linijki trudno się czyta.
2. Napis powinien mieć dwie linie. Trzy linie są dopuszczalne, jeśli dla przekazania treści najważniejsze są słowa (np. komentarz), a napis nie zasłania istotnych elementów obrazu (np. twarzy).
3. Unikajmy sytuacji, gdy linijki napisów różnią się znacznie długością. Najlepiej, gdy obie linie są podobnej długości lub górna linia w napisie jest krótsza, tak by zasłaniała jak najmniej ważnych elementów obrazu. Wyjątki uzasadnia logika składni.
4. Przy podziale napisów na linie nie rozdzielamy związków międzywyrazowych – imienia od nazwiska, określenia od jego przedmiotu, przymyka od rzeczownika, partykuły „nie” i zaimka „się” od czasownika. Nie zostawiamy na końcu linijki spójników. Nie dzielimy wyrazów między liniami.
5. Wyświetlany napis powinien zawierać całe zdanie (zdania).
6. Zdania długie, wielokrotnie złożone, zmieniamy na kilka pojedynczych. Pojedyncze zdania są łatwiejsze do zrozumienia.

7. Jeśli nie możesz logicznie zamienić zdania złożonego na pojedyncze i musisz podzielić je na dwa napisy, każdy napis powinien stanowić logiczną całość, najlepiej zakończoną przecinkiem, średnikiem, dwukropkiem.

8. W dialogach w jednym napisie zestawiamy pytanie i odpowiedź. Każdą z wypowiedzi zaczynamy od myślnika (myślnik, spacja, tekst), np.: – Dlaczego wybrała Pani ten model? – Mój brat mi polecił. Pojedynczej wypowiedzi jednej osoby nie trzeba poprzedzać myślnikiem.

Podstawowe zasady prezentacji tekstu

1. Napisy wyświetlamy na dole ekranu, z wyjątkiem sytuacji, w których zasłaniałyby usta mówiącego lub inne istotne informacje. Wówczas napisy należy podnieść.

2. Należy używać prostych krojów czcionek – Verdana, Arial, Tahoma.

3. Podstawowym kolorem napisów jest biały.

4. Kolory użyte do identyfikacji mówców muszą zachować wysoki kontrast z tłem.

5. Jeśli mówcy nie są wyróżnieni kolorem, używa się białych WIELKICH LITER.

6. Dźwięki zapisuje się [W NAWIASIE] małymi lub WIELKIMI literami np. [owacja], [BRAWA].

7. W napisach dla niesłyszących nie używamy kursywy, bo utrudnia czytelność tekstu.

8. Przy jednoczesnym występowaniu napisów i tłumacza języka migowego należy zwrócić uwagę, by napisy nie zasłaniały tłumacza i wizytówek.

Synchronizacja napisów

Napis tworzymy, wpisując tekst oraz oznaczając kod czasowy wejścia (moment pojawienia się napisu) i kod wyjścia (moment, gdy napis znika). Kod czasowy zawiera zwykle godzinę, minutę, sekundę oraz numer klatki materiału wideo. Pliki wideo mają najczęściej 25 klatek na sekundę.

Minimalny czas wyświetlania napisu to 1 sekunda, a maksymalny 7 sekund.

Napisów wyświetlanych krócej niż sekundę nie da się odczytać, a napisy widoczne dłużej niż 7 sekund nie są potrzebne. Prędkość wyświetlania napisów

mierzy się w słowach na minutę lub znakach na sekundę. Prędkość nie powinna przekraczać 160 do 180 słów na minutę lub 12–15 znaków na sekundę.

Przyjmuje się, że w przypadku osób z dysfunkcją narządu słuchu jest to średnio 12 znaków na sekundę.

Kiedy tworzymy napisy, warto zadbać, by mogły je komfortowo przeczytać osoby czytające z przeciętną szybkością. Jeśli nie mamy technicznych możliwości sprawdzenia dokładnej prędkości wyświetlania napisów, postarajmy się, by napisy dwulinijkowe były wyświetlane około 6 sekund, a napisy jednolinijkowe – około 3 sekund. Nieco krótszy może być czas wyświetlania napisów zawierających tylko jedno, dwa słowa.